

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

TÝŽDENNÍK
MESTA
BANSKÁ
ŠTIAVNICA

11. február 2021

číslo 5

ročník XXXII

cena 0,50 €

Otvorenie

MŠ
a ZŠ
str. 3-4

Ú P S V R
ÚSTREDIE PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY

Nezamestnanosť

v našom
okrese
str. 5

Platí

COVID
automat
str. 7

Nové odberné miesta

Od pondelka 8. februára je k dispozícii nové odberné miesto testovacích vzoriek na COVID-19.

Nachádza sa v unimobunke na ul. L. Svobodu pri kotolni (síd. Drieňová), otvorené je v pondelok – sobotu v čase 8.00 – 16.00, s prestávkou 12.00 – 12.30 a s posledným odberom o 15:30.

A od stredy 10. februára spoločnosť Dej, s. r. o., v objekte Plavárne, testovať sa bude v dňoch streda – pondelok, v časoch 8:00– 12:00 hod., 13:00– 17:00 hod., s posledným odberom o 16:30.

Unimobunka pri kotolni na sídl. Drieňová FOTO MICHAL KRÍŽ

33.str.

Z rokovania mestského zastupiteľstva

10.2.2021

Rokovanie MsZ otvorila a viedla Mgr. Nadežda Babiaková, primátorka mesta.

Poslanci MsZ rokovali v zložení: RNDr. Pavel Bačík, Ing. Ján Čamaj, Mgr. Peter Ernek, Mgr. Milan Kabina, Helena Koťová, Mgr. Martin Macharik, Štefan Mičura, Mgr. Mikuláš Pál, JUDr. Gejza Volf, Ing. Marian Zimmermann.

Mestské zastupiteľstvo prerokovalo niekoľko dôležitých bodov. Poslanci MsZ vzali na vedomie správu kon-

trolu plnenia uznesení zo zasadnutia MsZ, konaného dňa 15.12.2020. Ďalším bodom bol Návrh na čiastočné oddĺženie Technických služieb, m. p., Banská Štiavnica. Riaditeľ TS, m. p., požiadal Mesto Banská Štiavnica o finančnú pomoc, hlavne pri úhrade záväzkov z obchodného styku z predchádzajúceho obdobia. Mesto ako zriaďovateľ poskytuje TS, m. p., príspevok na činnosť, s tým, že podnikateľská činnosť, ktorou je hlavne separovaný zber, vykazuje stratu, 33.str.

Výzva

Milí športoví priaznivci, funkcionári, predsedovia klubov!

Sme si vedomí náročného roku 2020, napriek tomu Vás chceme požiadať o zaslanie informácií o činnosti športových klubov pôsobiach v našom meste.

Prosíme Vás preto o zaslanie nasledovných informácií:

- zhodnotenie sezóny 2020,
- nomináciu na najlepšieho športovca mesta Banská Štiavnica roku 2020,
- predbežný plán činnosti klubu na rok 2021.

Všetky informácie, ktoré od Vás dostaneme, budú zosumarizované a odoslané do komisie športu. Informácie budeme potrebovať aj do Výročnej správy mesta za rok 2020. Pokiaľ poznáte vo Vašom okolí ďalších úspešných športovcov reprezentujúcich naše mesto, prosíme, pošlite nám Vaše tipy na email: petrik@banskastiavnica.sk. Za zaslanie všetkých informácií Vám vopred ďakujeme!

Termín na zaslanie informácií je **do 28. februára 2021.**

Ján Petrik, odd. kultúry, športu a mediálnej komunikácie, MsÚ

myšlienka
dňa

„Robíme chyby: taký je život, no nikdy nie je chybou, že sme ľúbili.“

Romain Rolland

INZERCIA

Výmenník
počas zákazu vychádzania
ZATVORENÝ

**KINO AKADEMIK NEPREMIETA
AŽ DO ODVOLANIA**

z programu
primátorky**8. 2.**

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Zasadnutie Krízového štábu mesta Banská Štiavnica.

Uskutočnila sa gremiálna porada vedúcich oddelení MsÚ.

9. 2.

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Riešenie opatrení súvisiacich s COVID-19.

Riešenie majetkoprávných vecí.

10. 2.

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Uskutočnilo sa rokovanie Mestského zastupiteľstva v Banskej Štiavnici.

11. 2.

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Pracovné rokovanie k riešeniu problematiky TS, m.p., Banská Štiavnica.

Posledná rozlúčka s občiankou nášho mesta p. Vierou Kopčanovou.

12. 2.

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Zabezpečenie úloh k testovaniu v súvislosti s COVID-19.

Príprava projektov mesta Banská Štiavnica v oblasti kultúry a športu.

Príprava materiálu „Plán obnovy – historické budovy“.

Viera Lauková

citát

„Život je jedno veľké trápenie a keď si ten „život“ uvedomí, že ti už dosť ublížil, povie „môžeš zomrieť“.“

Taylor Lawrence

Štiavničania, Štiavnica, médiá a súvzťažnosti

31. 1. v Rádiu Slovensko o 7:35 bola historická povest, v ktorej dej sa odohráva vo svetoznámom banskom meste Banská Štiavnica v stredoveku. **1. 2.** vo viacerých médiách bola spomienka na vznik Československého Červeného kríža, ktorý ako celoštátna organizácia vznikol začiatkom februára 1919. V tejto súvislosti len pripomínam, že miestna organizácia Červeného kríža ako prvá na Slovensku vznikla v r. 1881! **3. 2.** vo všetkých médiách rezonovala návšteva nášho premiéra Igora Matoviča vo Francúzsku, kde mal bilaterálne rokovanie s jeho prezidentom. Témami ich rozhovoru boli aj niekdajšie, súčasné i budúce vzťahy medzi Francúzskom a Slovenskom. V tejto súvislosti chcem zdôrazniť, že grandiózne vzťahy malo v minulosti Francúzsko s B. Štiavnicou, hlavne v 18. a 19. stor. Vyučovanie metód na Baníckej akadémii v B. Štiavnici boli vzorom pre budúcu prvú vysokú školu technickú na svete v Paríži, najvýznamnejší chemik na svete v 18. stor. Francúz Lavoisier vzdal viaceré počty Jozefovi Mikulášovi Jacquinovi,

prvému profesorovi Baníckej akadémie, ktorá začala svoju činnosť v r. 1764, svetoznáma učebnica baníctva od profesora tejto školy K. T. Deliusa vyšla vo francúzštine v Paríži v r. 1778, ale aj viacerí renomovaní francúzski vedci a cestovatelia v 18. a 19. stor. študovali v B. Štiavnici v tom čase najrozvinutejšiu banskú vedu, techniku alebo školstvo na svete, čo je dodnes zachované v ich literárnych dielach. **5. 2.** vo viacerých médiách bola spomienka na významného slovenského akad. sochára Karola Dúbravského, ktorý sa narodil v tento deň v r. 1913. Pripomínam len v tejto súvislosti, že okrem iného bol aj autorom sochy baníka pred vstupom do železničnej stanice v B. Štiavnici. **5. 2.** v Rádiu Devín medzi 7:30–8:00 hovorila banskoštiavnická rodáčka, významná slovenská spisovateľka, esejistka a kultúrna dejateľka o 11. roč. celoštátnej lit. súťaže pre mládež „Esej Jána Jahnidesa“. Dodnes rád spomínam na jeho nezabudnuteľnú návštevu B. Štiavnice v 1. pol. 70. rokov 20. stor., kde taktiež čerpal inšpiráciu pre svoju tvorbu. **6. 2.** v Rádiu

Lumen o 17.30 a v repríze o 22:30 bola informácia, že grécko-katolíckemu biskupovi Milanovi Šášikovi na Ukrajine dali veľkú poctu v Užhorode, keď po ňom pomenovali ulicu. M. Šášik predtým, ako išiel na Ukrajinu, bol katolíckym kňazom v B. Belej, Sv. Antone a na Vysokej. **6. 2.** v Rádiu Slovensko v relácii „Zrkadlenie“ medzi 22:20 a 24:00 bola spomienka na Miroslava Váľku, vynikajúceho slovenského básnika, ale aj ministra kultúry SSR v r. 1969–1988. Obdobie jeho ministrovania malo najblahodarnější vplyv na rozvoj Slovenského banského múzea v doterajších jeho dejinách, ale v r. 1978 bolo prijaté aj historické uznesenie vlády SSR č. 58/1978 o komplexnej obnove pamiatok a rozvoji technickej a sociálnej infraštruktúry B. Štiavnice. V tejto súvislosti dávam na vedomie aj epilóg, ktorý odznel na konci obšiahleho rozprávania o M. Váľkovi, že „jeho popol bol roztrúsený na lúke v okolí bratislavského krematória, ale jeho pomník ostane natrvalo v jeho básňach.“

Ján Novák

Ako ďalej v BŠ

Nevyužitá príležitosť

V r. 2020 som viackrát v ŠN vyžýval, aby sa naše mesto prihlásilo do celoeurópskej súťaže „Európske hlavné mesto kultúry 2026“ (EHMK). Je pre mňa samozrejme nielen pre mňa absolútne nepochopiteľné, prečo oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie MsÚ v B. Štiavnici na moje výzvy vôbec nereagovalo a do tejto súťaže sa naše mesto neprihlásilo. Dňa 9. 2. 2021 odznelo vo viacerých médiách, že zo slovenských miest, ktoré sa do tejto súťaže prihlásili, postúpili do 2. kola Žilina, Trenčín a Nitra. Z nich do konca tohto roka budeme vedieť, kto zo Slovenska bude Európskym hlavným mestom kultúry 2026. Nie raz som to zdôraznil v ŠN, že žiadne mesto by nemalo také šance a predpoklady stať sa EHKM 2026 tak ako B. Štiavnica! Žiadne

slovenské mesto nemá takú svetoznámu minulosť ako B. Štiavnica, navyše od r. 1993 je v Zozname svetového dedičstva UNESCO, od r. 2017 je Európskym mestom reformácie a v r. 2019 bolo ako 1. mesto na Slovensku Mestom kultúry 2019. Okrem toho má naše mesto fantastický potenciál, vynikajúcich kultúrnych pracovníkov a historikov, ale aj mnohých erudovaných spolupracovníkov, ktorí vynikajúco zabodovali pri príprave B. Štiavnice ako Mesta kultúry, ale aj pri realizácii širokospektrálneho kultúrneho programu v našom meste v r. 2019. Ako teda ďalej? Nuž nijako... Naše mesto bude musieť už len čakať na ďalšiu príležitosť, ktorá bude možno až o 13 rokov, keďže 1. krát v histórii Slovenska sa stali Košice EHKM v r. 2013 a v r. 2026 to bude Žilina, Trenčín alebo Nitra.

Ján Novák

Oznam

Štátny archív v Banskej Bystrici, pracovisko Archív Banská Štiavnica oznamuje, že z dôvodu opakovaného predĺženia núdzového stavu v Slovenskej republike zostáva bádateľna archívu pre verejnosť **uzatvorená do odvolania**. Úradné hodiny od 8:00 do 15:00 hod. pre prijímanie žiadostí od občanov zostávajú nezmenené. Žiadame občanov, aby, pokiaľ je to možné, využili inú ako osobnú formu podávania žiadostí, a to najmä písomnú, telefonickú, mailovú.

štátny
archív
v banskej
bystrici**Kontakty:**

telefón.:
045/6920821, 045/6920829
e-mail: archiv.bb.bs@minv.sk

Janka Schillerová,
vedúca archívu

Nové odberné miesta

Š1.str. Aj naďalej pokračuje testovanie ATG testami v priestoroch Kultúrneho centra (KC), Kammerhofská 1, Banská Štiavnica, v pracovné dni sú k dispozícii zamestnanci Slovenského Červeného kríža z Banskej Štiavnice v čase 9.00– 13.00 a 15.00– 19.00, počas sobôt sa testuje v čase 8.00– 12.00 a 13.00– 17.00, v nedeľu sa netestuje, testovanie je bezplatné a dobrovoľné!

Výsledky testovania v 5. týždni (1.– 6. 2. 2021)

SČK (KC):

1.2.2021– 492– otestovaných, z toho 14– pozitívnych
2.2.2021– 316– otestovaných, z toho 7– pozitívnych
3.2.2021– 321– otestovaných, z toho 10– pozitívnych
4.2.2021– 427– otestovaných, z toho 16– pozitívnych

5.2.2021– 637– otestovaných, z toho 10– pozitívnych
6.2.2021– 568– otestovaných, z toho 8– pozitívnych
ZŠ J. Kollára:
5.2.2021– 90– otestovaných, z toho 1– pozitívny
6.2.2021– 235– otestovaných, z toho 2– pozitívni
7.2.2021– 455– otestovaných, z toho 5– pozitívnych

Váš Lekár, s. r. o., (unimobunka, sídl. Drieňová)

6.2.2021– 191– otestovaných, z toho 0– pozitívnych
Zoznam ďalších odberných miest, v ktorých sa dá objednať, nájdete na <https://covid.freevision.sk/>
Dôležité informácie ohľadom aktuálnych opatrení nájdete aj na <https://korona.gov.sk/>
Zdroj: OÚ BŠ **MsÚ**

Z rokovania mestského zastupiteľstva 10.2.2021

Š1.str. došlo v predchádzajúcich rokoch k zvýšeniu neuhradených záväzkov z obchodného styku. Bolo schválené čiastočné oddĺženie Technických služieb, m. p., Banská Štiavnica vo výške 41 106,13€, a to na úhradu konkrétnych záväzkov. Poslanci MsZ tiež prerokovali a vzali na vedomie Správu o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra za rok 2020. Následne bola prerokovaná správa Návrh na voľbu hlavného kontrolóra a bola vykonaná samotná voľba hlavného kontrolóra, kde za hlavného kontrolóra bol zvolený Ing. Marián Láslo, ktorý vykonáva funkciu hlavného kontrolóra mesta aj v súčasnosti na polovičný pracovný úväzok.

Z majetkových vecí mesta:

Bol vypustený bod z rokovania Prehľadom poľnohospodárskej pôdy,

návrh na vyhlásenie obchodnej verejnej súťaže z dôvodu, že o niektoré poľnohospodárske pozemky prejavili záujem ďalšie fyzické, resp. právnické osoby.

Z majetkových vecí mesta bola poslancami schválená Zámena pozemkov medzi Mestom Banská Štiavnica a BBSK.

Poslanci vzali na vedomie správu o technickom stave mestských kúpeľov – plavárne a návrh odporúčania a schválili:

- alternatívu I. rekonštrukcia pôvodného objektu mestských kúpeľov – plavárne,
- predloženie žiadosti o dotáciu z Fondu na podporu športu v rámci výzvy na Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športovej infraštruktúry na projekt s názvom Rekonštrukcia mestských kúpeľov

– plavárne v Banskej Štiavnici – 1. etapa,

– výšku oprávnených výdavkov na projekt v sume 604 675,50€ a spolufinancovanie projektu minimálne vo výške 50% z celkových oprávnených výdavkov projektu podľa druhu projektu a bonity projektu v závislosti od výšky poskytnutého príspevku,

– vyčlenenie finančných prostriedkov z rozpočtu mesta pre rok 2021 vo výške 30 000,00€ na spracovanie štúdie pre 2. etapu rekonštrukcie a modernizácie mestských kúpeľov.

Prerokovaná bola aj Informatívna správa o vyúčtovaní dotácií poskytnutých za rok 2020 podľa VZN č. 2/2018 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica. V zmysle VZN Mesta Banská Štiav-

nica č. 2/2018 v znení dodatku č. 1 o poskytovaní dotácií, po úprave rozpočtu z dôvodu COVID-19, Mesto Banská Štiavnica poskytlo 11 dotácií zo schváleného počtu 28 dotácií pre rok 2020 vo výške 17 000,-€. Boli poskytnuté pre oblasť kultúry 3 dotácie a pre oblasť športu 9 dotácií. Poslanci MsZ vzali správu na vedomie a v súvislosti s obmedzeniami, ktoré vznikli s COVID 19 predĺžili termín vyúčtovania dotácií v zmysle VZN Mesta Banská Štiavnica č. 2/2018 v znení Dodatku č. 1, poskytnutých v roku 2020, do 28.2.2021.

Informatívnu správu Organizačná štruktúra MsÚ vzali na vedomie. V ďalšom čísle Štiavnických novín Vám prinesieme kompletný zoznam uznesení.

MsÚ

Základné školy a materské školy

v okrese Banská Štiavnica

– aktuálna situácia od 8. februára 2021

V zmysle usmernenia RÚVZ v Žiari nad Hronom zo dňa 8. februára 2021 je v okrese Banská Štiavnica možné otvoriť základné a materské školy s podmienkou dodržania odporúčaných protiepidemických opatrení.

V zmysle uvedeného sa krízový štáb mesta na zasadnutí dňa 8. 2. 2021 zhodol, že vzhľadom k víkendovému testovaniu rodičov a zamestnancov škôl, následnej dezinfekcii škôl polymérovou metódou a dostatočnými ďalšími protiepidemickými opatreniami, **ZŠ Jozefa Horáka a ZŠ Jozefa Kollára budú od utorka 9. februára 2021 po-**

skytovať prezenčné vyučovanie (v škole) žiakom I. stupňa, pričom pre týchto žiakov budú otvorené aj školské kluby detí a bude im poskytnuté aj školské stravovanie. (podmienkou účasti žiaka na vyučovaní je, že rodič musí predložiť čestné vyhlásenie o bezinfekčnosti). Žiaci II. stupňa ZŠ, ktorí spadajú do kategórie žiakov, ktorí sa nemôžu vzdelávať z domu, budú pokračovať v zabehnutej forme vzdelávania 5+1 v škole, pričom od utorka – 9. 2. 2021 je podmienkou ich vzdelávania v škole preukázanie testu COVID-19 s negatívnym výsledkom (test žiaka + jedného rodiča)

Po jarných prázdninách bude prebiehať vyučovanie v režime ako

v predprázdninovom týždni (I. stupeň + ŠKD, II. st. len skupiny 5+1), pričom rodičom budú včas oznámené možnosti opätovného testovania tak, aby ich deti mohli nastúpiť po prázdninách do školy.

Materské školy: ul. Bratská, ul. 1.mája, ul. Mierová pokračujú vo výchove a vzdelávaní od pondelka 8. 2. 2021 obvyklým spôsobom, celodennou starostlivosťou, pričom rodič, ktorý chce dieťa umiestniť do MŠ, musí mať platný test na COVID-19 s negatívnym výsledkom, čo preukáže čestným prehlásením pri odovzdávaní dieťaťa do MŠ.

V čase jarných prázdnin od 15.– 19. februára 2021 budú tieto MŠ otvorené podľa požiadaviek rodičov.

Základná umelecká škola bude otvorená pre žiakov I. stupňa v individuálnej forme vzdelávania až po jarných prázdninách, teda od 22. februára 2021.

Upozorňujeme rodičov, že v súvislosti s aktuálnymi dennými výsledkami epidemiologickej situácie v okrese Banská Štiavnica sa budú jednotlivé opatrenia pre školy a školské zariadenia konzultovať s RÚVZ v Žiari nad Hronom, pričom RÚVZ má kompetenciu prezenčné vyučovanie v školách zmeniť na dištančné, o čom budú rodičia včas informovaní školami cez aplikáciu EduPage, ako aj na web.stránkach škôl a mesta.

Viera Ebert,
Školský úrad MsÚ

Upozornenie

pre prevádzkovateľov malých zdrojov znečistenia ovzdušia – právnické osoby

Podľa zákona NR SR č. 137/2010 Z.z. o ovzduší, zákona č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia a VZN č. 7/2017 §5 písm. k) má prevádzkovateľ malého zdroja znečistenia (ďalej len „MZZO“) **povinnosť oznámiť každoročne do 15. februára Mestu Banská Štiavnica** údaje potrebné na zistenie množstva a škodlivosti znečisťujúcich látok vypúšťaných do ovzdušia a údaje potrebné na určenie výšky poplatku podľa skutočnosti uplynulého roka, a to za každý samostatný MZZO osobitne. Ide najmä o údaje o druhu paliva, spotrebe paliva a surovín, z ktorých znečisťujúce látky vznikajú, počet prevádzkových hodín, druh a účinnosť odlučovacích zariadení, atď.

Tlačivo „Oznámenie údajov potrebných pre určenie výšky poplatku za znečisťovanie ovzdušia“ tvorí prílohu č. 1 tohto VZN, ktoré si môžete na stránke mesta www.banskastiavnica.sk v sekcii nariadenia mesta alebo v sekcii dokumenty a tlačivá (tlačivá k ochrane životného prostredia – Oznámenie údajov potrebných pre určenie výšky poplatku za znečistenie ovzdušia).

Mesto Banská Štiavnica upozorňuje prevádzkovateľov, že za nesplnenie povinností uvedených v §6 ods. 4 zákona č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečistenie životného prostredia a určených v rozhodnutí obce vydanom podľa §6 ods. 6 **uloží obec v prenesenom výkone štátnej správy prevádzkovateľovi malého zdroja pokutu do výšky 663,87eura.**

MsÚ

Infolinka COVID-19

Denne od 8:00 do 20:00 hod.

Volajte na 0800 174 174

Menu infolinky:

1– informácie k aktuálnym opatreniam

2– zmena v požiadavke na testovanie

3– zmena v požiadavke na očkovanie

4– registrácia na očkovanie (prioritne pre osoby 85+)

Zo zahraničia +421 222 200 910

www.korona.gov.sk

Otvorenie ZŠ a MŠ

Od pondelka 8. februára 2021 sa brány ZŠ a MŠ opäť otvorili, a preto sme oslovili riaditeľov základných škôl a materských škôl pôsobiacich na území mesta Banská Štiavnica a podelili sme im spoločne otázky.

Zaujímalo nás, koľko detí sa vrátilo späť do školy/škôlky (koľko je to percent z detí, ktoré mohli prísť) a ako prebieha samotné vyučovanie?

„Dnes – 8. 2. nastúpilo do MŠ 72 detí. Nakoľko ZŠ začínajú až od zajtra, očakávame, že zajtra ešte deti, ktoré majú súrodencov v ZŠ nastúpia. Celkový počet zapísaných detí v MŠ je 123 k dnešnému dátumu – z toho nastúpilo 72 – rátame, že zhruba 10 detí nastúpi v priebehu zajtrajška. Od dnešného dňa začíname s klasickým výchovno-vzdelávacím procesom, ktorý bude zameraný hlavne na osvojenie a upevnenie hygienických návykov, socializáciu detí po dlhšej neprítomnosti. Aktivita budú taktiež zamerané na všestranný rozvoj osobnosti detí prostredníctvom tvorivých a hrových aktivít. Aktivita sa budeme snažiť realizovať v čo najväčšej miere v exteriéri – podľa poveternostných podmienok. V triede predškolákov sa budeme zameriavať na kvalitnú prípravu detí na vstup do ZŠ. Rodičia uvítali možnosť nástupu detí do MŠ, nakoľko deti už potrebovali spoločnosť rovesníkov, ako aj možnosť rôznych aktivít v MŠ.

Aj napriek prísny protiepidemiologickým opatreniam, pretestovaniu celého kolektívu zamestnancov MŠ, sa pedagogickí aj nepedagogickí zamestnanci už na deti veľmi tešili.“

Mgr. Alexandra Bóková, riaditeľka MŠ 1. mája, Križovatka 4, BŠ

„Dnes nastúpilo 53 detí z 85, nastúpili každý do svojej triedy. Rodičia predložili čestné vyhlásenie, k nahliadnutiu negatívny test – certifikát na COVID 19. Vstup do budovy podľa vyhlášky RÚVZ bol umožnený rodičom s negatívnym platným certifikátom nie starším ako 7 dní alebo s platnou výnimkou. Pani učiteľky privítali s láskou všetky deti, na ktoré sa tešili. Výchovno-vzdelávacia činnosť prebieha štandardným spôsobom.“

Mgr. Andrea Pauková, riaditeľka MŠ, Bratská 9, BŠ

„Na základe platného rozhodnutia ministra školstva, vedy, výskumu a športu a uznesenia Vlády SR bolo na našej škole od 8. februára 2021 obnovené prezenčné vyučovanie pre žiakov I. stupňa ZŠ a pre MŠ. K dnešnému dňu nastúpilo do MŠ 50% detí a do ZŠ 75% detí. Záujem o obnovu prezenčného vyučovania bol veľký tak na strane rodičov a detí, ako aj na strane učiteľov.

Vyučovanie prebieha prezenčnou formou podľa platného rozvrhu v rozsahu, v akom prebiehalo pred vianočnými prázdninami. Niektorí vyučujúci využívajú blokovo vyučovanie, ktoré im poskytuje viac priestoru na opakovanie a upevňovanie učiva prebratého počas

dištančného vyučovania, ako aj na motiváciu žiakov a ich postupnú adaptáciu na školské prostredie.

Popoludní je pre žiakov otvorený školský klub a takisto funguje aj výdaj obedov v školskej jedálni. Vyučovanie prebieha v súlade s usmerneniami a odporúčaniami ÚVZ SR za dodržiavania zvýšených hygienických opatrení.“

Mgr. Karol Palášthy, riaditeľ KSŠ sv. F. Assiského, BŠ

„Dnes, 9.2.2021 nastúpilo do školy 62 detí 1. stupňa z 81 možných. Teda je to 76,5%. Deti sa do školy tešili ako nikdy. Dúfam, že to dobre dopadne.“

Mgr. Ján Kružlic, riaditeľ ZŠ Jozefa Kollára, BŠ

„ZŠ Jozefa Horáka sme otvorili v prezenčnom vzdelávaní pre žiakov:

– 1. až 4. ročníka, všetci podľa záujmu v 10 triedach, vyučujú sa podľa platného RH.

– 5. až 9. ročníka, ktorí majú obmedzený prístup k dištančnému vzdelávaniu, vyučujú sa utorok a štvrtok prezenčne v škole. Do školy 9. 2. 2021 nastúpilo v 1. – 4. ročníku 145 detí, čo predstavuje 80 % žiakov v daných ročníkoch. V 5. – 9. ročníku 6 detí v dvoch skupinách. Žiakom poskytujeme obed v škol. jedálni. ŠKD je po vyučovaní v prevádzke do 16:00 hod. Túto zmenu sme očakávali už od 11. 1. 2021, žiaľ, náš rezort a vláda SR sa konečne ako tak dohodli až teraz. Osobný kontakt v prezenčnom vzdelávaní nemôže nahradiť dištančná forma s obmedzeným online prístupom.“

Mgr. Ján Maruniak, riaditeľ ZŠ Jozefa Horáka, BŠ

Banskoštiavnické reminiscencie

Nové slovo a Banská Štiavnica.

Koncom roku 2020 vydalo Občianske združenie Klub Nového slova vo vydavateľstve CCW Bratislava s finančnou podporou Literárneho fondu a ďalších sponzorov obsiahlu publikáciu „Leopold Podstupka povolaním šéfredaktor, výnimočná osobnosť slovenskej žurnalistiky“, ktorej zostavovateľom bola PhDr. Oľga Gáfriková. Publikácia je venovaná vynikajúcemu novinárovi Leopoldovi Podstupkovi, ktorý sa nezmazateľne zapísal najmä do histórie slovenskej žurnalistiky počas jeho pôsobenia ako šéfredaktora týždenníka Nové slovo v r. 1968–69 a v r. 1976–84. V publikácii sú spomienky na

jeho život a dielo, od jeho rodinných príslušníkov, niekdajších spolupracovníkov, priateľov a známych. Sú v nej aj štúdie PhDr. Milana Augustína, PhD., banskoštiavnického rodáka, významného slovenského spisovateľa literatúry faktu, kunsthistorika, žurnalistu a umelca, Exštiavničana Antona Pižurného, básnika, spisovateľa a žurnalistu, ako aj moja štúdia. A. Pižurný si vo svojej štúdii spomína na svoje literárne začiatky, ktoré sa neodmysliteľne viazali k Novému slovu. Moja štúdia „Leopold Podstupka a Banská Štiavnica“ bola v modifikovanej podobe pod názvom „Nové slovo a Banská Štiavnica“ uverejnená v ŠN zo dňa 21. 11. 2019. V tejto štúdii

podrobne píšem o unikátnom seriáli „Záchrana pokladu“, ktorý bol pravidelne uverejňovaný v Novom slove a čiastočne aj v Smene od r. 1979 do r. 1990, pričom pokladom sa rozumie B. Štiavnica a záchranou sa rozumie proces jej postupnej obnovy a všetkého, čo s tým súviselo. Štúdiu M. Augustína pod názvom „Úvaha po štyridsiatich rokoch“ uverejňujeme v plnom znení v ďalšom príspevku na str. 10–11. K obsahu publikácie ešte uvádzam, že boli v nich aj obsažné profesijné profily M. Augustína a môj, ale publikácia obsahuje aj fotografie, ako B. Štiavnica vyzerala pred r. 1979 a v súčasnosti.

Ján Novák

Prínos sčítania obyvateľov, domov

a bytov 2021

SODB
2021kam v BŠ
a okolí?

Vážení občania mesta Banská Štiavnica,

dňa 15. februára 2021 sa začne elektronické sčítanie obyvateľov, ktoré bude prínosom pre celý štát, ale aj naše mesto. Využite jedinečnú možnosť sčítať sa v pohodlí domova, bez obmedzovania Vášho súkromia. Je to zo zákona Vaša povinnosť. Sčítaním sa pomôžete nášmu krásnemu mestu s bohatou históriou ďalej sa rozvíjať a stať sa ešte atraktívnejším pre domácich i zahraničných turistov.

SODB 2021 je súčasťou celosvetového programu populačných, domových a bytových zisťovaní, uskutočňujúcich sa pod záštitou Európskej únie a Organizácie Spojených národov. Na Slovensku má viac ako 100-ročnú tradíciu. V EÚ sa realizuje vo všetkých členských štátoch v referenčnom roku 2021. Základné výsledky SODB 2021 budú zverejnené do konca roku 2022 a výsledky pre medzinárodné porovnania EÚ krajín najneskôr do konca roku 2024. Všetky informácie nájdete na stránke www.scitanie.sk.

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov ako jediné zisťovanie umožňuje za-

pojenie všetkých obyvateľov SR. Pri naša po desiatich rokoch komplexný pohľad na to, ako sa Slovenská republika a jej obyvatelia za desať rokov zmenili a má veľký význam pre podporu rozhodovania, čo môže posunúť Slovensko vpred. Sčítanie priniesie nenahraditeľné informácie o stave spoločnosti, o jej demografických, sociálno-ekonomických a kultúrnych štruktúrach, o domácnostiach obyvateľov a ich bývaní.

Ako môžu údaje zo sčítania využiť obce a Slovensko:

- majú vplyv na prerozdelenie počtu kresiel v Európskom parlamente, ktoré sa odvíja od počtu obyvateľov členského štátu,
- získanie kvalitných a presných údajov a informácií o slovenskej spoločnosti umožňuje medzinárodné porovnania na úrovni Európy i sveta,
- geografické rozmiestnenie obyvateľstva a jeho charakter predstavujú dôležité informácie pre budovanie siete rôznych služieb: vozidlá integrovanej záchranné služby, obchody, lekárne, nemocnice, školy, úrady, zariadení sociálnych služieb, a pod.,
- od počtu trvalo bývajúcего obyvate-

- telstva na území obce závisí aj výška podielových daní pre obec,
- údaje o obvyklom pobyte môžu zrealizovať a zaktualizovať mnohé požiadavky obcí k zlepšeniu kvality života pre obyvateľov,
- od vekovej štruktúry obyvateľstva na území obce závisí plánovanie počtu miest v materských školách, v základných školách, budovanie oddychových zón, parkov, detských ihrísk, plánovanie služieb pre seniorov,
- slúžia ako podklad pre územné plánovanie obcí, ako aj pri riešení systému dopravy, budovaniu zachytých parkovísk, parkovacích miest,
- sú podkladom pri čerpaní eurofondov, napr. na opravu ciest, kanalizáciu, podporu voľnočasových aktivít, cestovného ruchu atď.

Dúfame, že tieto prínosy sčítania Vám pomôžu správne sa rozhodnúť. Sčítanie sa znamená pomoc mestu, preukáže náš vzťah k mestu. V prípade otázok sa môžete obrátiť na kontaktnú osobu za mesto Banská Štiavnica Mgr. Janu Beňovú – tel. kontakt 045/6949639; emailová adresa: jana.benova@banskastiavnica.sk.
Zdroj: ŠÚSR

MsÚ

Nezamestnanosť v našom okrese

Koronakríza v roku 2020 prerušila dlhodobý klesajúci trend nezamestnanosti v našom okrese rovnako ako na celom Slovensku.

Od marca 2020 nezamestnanosť znova začala rásť. Jej nasledujúci vývoj bol ovplyvnený reštriktívnymi opatreniami prijatými v nadväznosti na epidemiologickú situáciu a zvyšujúci sa počet infikovaných. V období mesiacov jún – október uvoľnenie opatrení prispelo k priaznivému vývoju a nezamestnanosť mierne klesala. Nebol to jediný dôvod zlepšenia na trhu práce, tiež sa prejavil každoročne opakovaný jav v našom regióne, a to vplyv sezónnych zamestnaní v službách a v poľnohospodárstve v rámci krajín Európskej únie.

Ku koncu roka 2020 miera nezamestnanosti v okrese Banská Štiavnica dosiahla 9,61% a bez práce bolo 811 osôb, z toho 447 v okrese. V porovnaní s koncom

roka 2019 sa počet nezamestnaných v okrese zvýšil takmer o štvrtinu (o 157 osôb) a miera nezamestnanosti vzrástla o 1,76 percentuálneho bodu. V našom meste sa počet občanov bez práce oproti roku 2019 zvýšil o 11,8% (o 47 osôb).

Negatívny dopad pandémie COVID-19 dokazujú aj priemerné hodnoty štatistických ukazovateľov nezamestnanosti. V roku 2020 bolo v priemere mesačne v evidencii 767 nezamestnaných s mierou nezamestnanosti 9,12%. V predchádzajúcom roku 2019 pred koronou bolo mesačne v priemere iba 637 nezamestnaných a miera nezamestnanosti v priemere mesačne dosahovala 7,62%.

Aktuálne (pozn. k 8.2.2021) je v evidencii 848 uchádzačov o zamestnanie s trvalým pobytom v okrese Banská Štiavnica, z toho je 477 obyvateľov nášho mesta.

Počas roku 2020 sa do evidencie zaevidovalo celkom 990 uchádzačov

o zamestnanie, čo bolo o 112 osôb viac (o 12,8%) ako v predchádzajúcom roku. Naopak z evidencie úradu sa vyradilo a prácu si našlo celkom 816 uchádzačov o zamestnanie, čo bolo o 70 osôb menej (o 7,9%) ako v roku 2019.

Ponuka voľných pracovných miest v roku poznačenom koronakrízou bola porovnateľná ako v roku 2019. Celkom bolo nahlásených 462 pracovných miest.

Príchod koronavírusu narušil možnosti podpory vytvárania nových pracovných miest v rámci aktívnej politiky trhu práce. Samotné protipandemické opatrenia znemožňovali realizáciu aktivít pre nezamestnaných, kde sa stretáva väčší počet osôb a zvyšuje sa ich mobilita v regióne. Momentálne všetka pomoc štátu je smerovaná na udržanie už existujúcich pracovných miest ohrozených koronakrízou, a to príspevkami v rámci projektu Prvá pomoc +.

ÚPSVaR Banská Štiavnica

Obec Preňčov: Princh – Andrej Kmeť – FSK Preňčov – Fajky Zacharky – Mlyn

Obec leží pod vrchom Sitno, 11km od Banskej Štiavnice a je situovaná v údolí rieky Štiavnica. V prvej zmienke z roku 1266 sa obec objavuje pod menom Princh – odvodeniny od mena lokátora územia stredovekej osady.

Obyvatelia obce sa v minulosti venovali okrem iného aj mlynárstvu a hrnčiarstvu. Nachádzali sa tu tri mlyny, z ktorých sa dodnes zachoval iba valcový mlyn. Z hlíny v okolí sa vyrábali fajky Zacharky, ktoré sa stali známe nielen v Rakúsko – Uhorsku, ale aj na celom svete.

S Preňčvom sa spája aj preslávané meno – Andrej Kmeť. Bol to práve on, kto svojimi archeologickými výskumami v chotári Preňčova zistil základné etapy ľudskej činnosti v období pravku a nové poznatky o etapách osídlenia pod vrchom Sitno. Jeho pamiatke je v Preňčove venovaná pamätná tabuľa a v roku 1991 bola vybudovaná aj Pamätná izba.

FSK Preňčov patrí k popredným Hontianskym folklórnym skupinám. Už takmer 40. rokov zbierajú a šíria zvyky a tradície preňčovských generácií. V roku 2008 sa predstavili na Krajskej prehliadke folklórnych skupín v Čiernom Balogu a v roku 2009 na Krajskej prehliadke hudobného folklóru speváckych skupín v Telgarte. V roku 2012 účinkovala na Podpolianskych slávnostiach v Detve v programe Naše dediny. Nevyneli účasť ani jedného ročníka Hontianskej parády v Hrušove a folklórnych slávností v Podhorí, ako aj iných festivalov.

V obci dokonca vychádza štvrtročník pre občanov pod názvom „Preňčov“.

Viac sa o výletoch do okolia Banskej Štiavnice dočítate na stránke www.banskastiavnica.travel.

OOCR Región Štiavnica

Infocentrum mesta

Banská Štiavnica. Otvorené:
(len telefonicky, emailom)
Po-Pi: 8:00 – 16:00
Kontakt: 045/6949653,
ic@banskastiavnica.sk

IC BŠ

Záhradkárské okienko

Pomológia okrajových odrôd:

Jabĺko:

Batul

Veľmi stará zimná odroda z 18. storočia, pôvodom z Rumunska. Vytvára krásne, zdravé a husté koruny. Je mrazuvzdorná a nenáročná na pôdu a netrpí chorobami. Vyžaduje však snežné polohy. Chuť má jemnú a príjemnú. Na Slovensku rozšírená odroda. Plod je stredne veľký, guľovitý, veľmi pravidelného a súmerného tvaru. Biela dužina je krehká a šťavnatá, okolo šupky a jadrovníka mierne zelenkastá. Šupka je jemná, hladká a suchá, svetlozelená až slamovožltá, s ružovkastým líčkom na snežnej strane. Na povrchu sú drobné lenticely. Stopka je krátka, hrubá, drevnatá, zelená a hnedá, plstnatá, nachádza sa v hľbokej, úzkej prehrdzavenej jamke. Zberá sa od polovice októbra, konzumnú zrelosť dosahuje v mesiacoch december až apríl.

Hruška:

Clappova a Clappova červená

– vznikla v USA pred rokom 1860, rozšírená je po celom svete, červená mutácia sa rozširuje od 1954, kedy bola aj zaregistrovaná u nás. Rastie bujne, koruna je stredne hustá, široko pyramídálna až rozložitá, rodivý obrast je kratší, bohatý, listy stredne veľké, syto zelené. Je cudzoopelivá. Kvitne neskoro, sama je dobrým opelovačom, vhodné opelovače sú Boscova fľaša, Konferencia. Plod stredne veľký až veľký, tvar tupo kužeľovitý, šupka stredne tenká, hladká, základná farba svetlo zelená s jasným karminovým líčkom, dužina šťavnatá, veľmi dobrá, po prekrojení nehnedne. Je to letná odroda, zberá sa v polovici až koncom augusta, konzumná zrelosť nastupuje okolo 10.–20. septembra.

Michaela Mojžišová

Upozornenie

na zmenu stránkových hodín na Okresnom úrade Banská Štiavnica a klientskom centre v pracovných dňoch: od 08:00 do 12:00 hod. Prosíme Vás mimo stránkových hodín využívať prednostne telefonickú, elektronickú a písomnú komunikáciu. Bezplatná infolinka – Call Centrum MV SR: 0800/222 222.

OÚBŠ

Kam kráča zdravotníctvo v B. Štiavnicí – 2. časť

V prvej časti tohto nadpisu som čitateľov všeobecne informovala o zdravotnej politike BBSK smerom k nášmu mestu.

Nezastupiteľné miesto v tomto majú aj zdravotnícke zariadenia nachádzajúce sa v B. Štiavnicí. Zisťovala som, ako oni vidia situáciu s nedostatkom niektorých lekárov alebo aké majú plány do budúcnosti s doplnením niektorých lekárskejších pozícií?

V meste sa nachádzajú 2 takéto strediská, ktorým som položila rovnaké otázky:

1. Bude Vaše zariadenie dopĺňať nejakých lekárov pre dospelých aj deti?

2. Hľadáte prípadne všeobecného röntgenológa, ORL lekára a lekára FBLR, keď práve v týchto oblastiach je situácia v meste kritická?

3. Kritická sa javí aj situácia v oblasti zubných lekárov. Hľadáte ešte nejakých?

Prvým zariadením je Všeobecná nemocnica Banská Štiavnica, ktorej majiteľom je investičná skupina Penta a prevádzkovateľom Svet Zdravia, a. s. Pre čitateľov pripomínam, že o nemocnici a jej plánoch som priniesla rozsiahlu debatu v ŠN už v roku 2020, a to v číslach 10 a 12. Nemocnica pod svojou hlavičkou prevádzkuje tieto ambulancie – kožnú, chirurgickú, internú a rehabilitačnú. Navyše v minulom roku sa do B. Štiavnic zakúpil nový digitálny röntgen. Na takéto vybavenie prispievajú aj občania a firmy svojimi 2% dane, za čo im patrí vďaka.

Podľa hovorca Sveta Zdravia, a. s. – Tomáša Kráľa sa však odvtedy nič nezmenilo. Akurát sa situácia zhorší kvôli súčasnej pandémie a problém s ambulantnými lekármi sa ešte viac prehĺbi, najmä z dôvodu veku. Citujem preto vtedajšiu odpoveď riaditeľa nemocnice: „*Naša nemocnica je jednou zo súčastí siete poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v regióne a nedokáže (ani nie je jej ambíciou) komplexne pokryť poskytovanie ambulantnej zdravotnej starostlivosti v tejto lokalite. Popri nás existuje celý rad súkromných špecializovaných ambulancií*“. Niektoré z nich ambulujú priamo v nemocnici.

V našom meste na sídlisku Drieňová však existuje aj ďalšie súkromné zariadenie pod názvom Medi-Farm Centrum, ktoré prevádzkuje: JUDr. Michal Ferjančík, LL.M. – majiteľ zdravotného strediska a lekárne Mima

Mgr. Michaela Ferjančíková – majiteľka zdravotného strediska a lekárne Mima, zodpovedný farmaceut lekárne Mima.

Reflektovali na tie isté otázky, a preto prinášam aj ich odpovede:

1. Od začiatku našej činnosti neustále aktívne hľadáme lekárov do našich priestorov. Problém zdravotníctva na Slovensku je však nielen nedostatok lekárov, ale aj ich zazmluvnenie zdravotnými poisťovňami. V jednoduchosti – pokiaľ je odborný lekár zazmluvnený v blízkosti nášho mesta, poisťovne s ním nechcú uzavrieť ďalšiu zmluvu, a teda by si pacienti museli výkony a lieky od takéhoto ne-

zmluvného lekára platiť sami. Vo všeobecnosti sa snažíme komunikovať hlavne s lekármi, ktorí v našom meste chýbajú a pacienti preto musia za nimi cestovať mimo náš okres. Aktuálne v našom zdravotnom stredisku ordinujú všeobecné lekárky pre dospelých, gynekologička, urológ, psychiater, dermatologička, imunoalergologička, ortopéd, zubná lekárka a poradkyňa pre zdravú výživu. Síce sme len malé súkromné zdravotné stredisko a nemôžeme konkurovať schopnostiam a možnostiam Penty, ktorá v našom meste prevzala nemocnicu, no sme štiavničania a snažíme sa pre naše mesto a našich pacientov vždy robiť niečo navyše, a teda dostať do nášho mesta čo najviac špecializovaných lekárov, ale najmä udržať tých, ktorých tu už máme.

2. Bohužiaľ, z priestorových dôvodov v blízkej budúcnosti nebude možné u nás v zdravotnom stredisku vytvoriť röntgenové pracovisko a ani pracovisko pre rehabilitáciu pacientov kvôli špecifickým požiadavkám práve na tieto priestory. Nehľadáme preto röntgenológa ani lekára odbornosti FBLR. Tiež nehľadáme lekára ORL. Aktuálne konzultujeme spoluprácu s ďalším lekárom, no na nejaké závery je ešte príliš skoro.

3. Momentálne nehľadáme ani žiadneho ďalšieho zubného lekára, aj vzhľadom na fakt, že už v stredisku zubnú lekárku máme. Naším zámerom je v rámci nášho zdravotného strediska obsiahnuť lekárov z rôznych oblastí medicíny.

Daniela Sokolovičová

Rúško

Odstup

Ruky

COVID automat

Od pondelka 8. februára začal platiť na Slovensku COVID automat.

Okresy sú rozdelené podľa aktuálnej epidemiologickej rizikovosti na 4 stupne varovania. Na uplatnenie viacerých výnimiek zo zákazu vychádzania je potrebný negatívny výsledok PCR alebo antigénového testu na ochorenie COVID-19, ktorý nie je starší ako sedem dní. Aktualizované rozdelenie okresov na základe Covid automatu bude zverejňovať ministerstvo zdravotníctva každý utorok.

Kto nepotrebuje test

- osoby s potvrdením o prekonaní ochorenia COVID-19 nie starším ako tri mesiace,
- ľudia zaočkovaní druhou dávkou vakcíny proti ochoreniu COVID-19, po ktorej uplynulo aspoň 14 dní,
- osoby, ktorým zdravotný stav alebo zdravotná kontraindikácia neumožňuje vykonanie testu,
- žiaci materskej školy, prvého stupňa základnej školy alebo žiaci špeciálnej školy a školského zariadenia negatívny test v škole nepotrebujú, musí ho však mať jeden zo zákonných zástupcov žijúci v spoločnej domácnosti, prípadne má zákonný zástupca niektorú z výnimiek.

Cesta do práce

- Zamestnanci a podnikatelia v okresoch zaradených v IV. a III. stupni varovania, ktorí nemôžu vykonávať prácu z domu sa musia preukazovať negatívnym testom nie starším ako sedem dní od stredy 10. februára.
- V okresoch v II. stupni varovania COVID automatu je potrebný od 15. februára test nie starší ako 14 dní, v I. stupni varovania 21 dní.
- Ak niekto cestuje do zamestnania prostriedkami hromadnej dopravy, autobusom, vlakom, odporúča sa, aby sa testoval každých sedem dní. Platí to pre celé územie Slovenska, čiže aj pre okresy s lepšou epidemiologickou situáciou.
- Do práce majú chodiť len osoby, ktoré ju nemôžu vykonávať vzhľadom na povahu práce z domu.
- Negatívny test však budú potrebovať aj osoby, ktoré pracujú z domu, a to v prípade, že sa chystajú napríklad do banky, na poštu či do výdajne eshopu.

Kde je potrebný test

Negatívny test na ochorenie COVID-19 nie starší ako sedem dní je od 10. februára potrebný na uplat-

nenie výnimky na cestu:

- zamestnanie pre pracovníkov škôl a školských zariadení
- čistiareň odevov, kúpa novín a tlačovín, optika, banka, poisťovňa, knižnica, servis bicyklov a motorových vozidiel, pošta, služby technickej a emisnej kontroly vozidiel, zberné miesta pre príjem žiadostí na vydanie tachografických kariet, záhradkárstva, opravovne obuvi, servis telekomunikačnej techniky
- povolené hromadné podujatie
- výdajné miesto eshopu a iných obchodov
- cesta na účel vycestovania do zahraničia a cesta späť
- cesta žiaka a poslucháča od druhého stupňa základnej školy do školy a školského zariadenia a ich sprievod
- orgán verejnej moci na vykonanie úkonu, ktorý nemôže byť vykonaný zaslaním zásielky alebo na diaľku
- pracovný pohovor alebo uzavretie pracovnej zmluvy
- cesta na najbližší zberný dvor
- pobyt v prírode vrátane individuálneho športu mimo okresu, ak je daný okres zaradený do stupňa monitoringu, I. alebo II. stupňa ostrážnosti, do I., II. alebo III. stupňa varovania
- test na účel pobytu v prírode mimo okresu nepotrebujú okrem vyššie spomínaných výnimiek ani deti do 15 rokov, seniori nad 65 rokov, ŤZP osoby na vozíčku, osoby so stredne ťažkým alebo ťažkým mentálnym postihnutím a so závažnou poruchou autistického spektra

Kde sa dostanete aj bez testu

- Bez testu na ochorenie COVID-19 si možno uplatniť výnimku na cestu:
- na obstaranie nevyhnutných životných potrieb do najbližšej maloobchodnej prevádzky alebo obdobného miesta od miesta bydliska,
 - k lekárovi na účel neodkladnej zdravotnej starostlivosti, preventívnej prehliadky alebo plánova-

- nej zdravotnej starostlivosti vrátane sprevádzania blízkej osoby alebo príbuzného,
- do lekárne,
- na testovanie na ochorenie COVID-19 a očkovanie proti ochoreniu COVID-19,
- na pohreb blízkej osoby, uzavretie manželstva, krst,
- za účelom starostlivosti o blízku osobu alebo príbuzného, ktorý je na takú starostlivosť odkázaný,
- venčenie psa alebo mačky do vzdialenosti 1 km od bydliska,
- za účelom starostlivosti o hospodárske zvieratá alebo s cieľom poskytnutia veterinárnej starostlivosti,
- cesta dieťaťa do zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku,
- styk rodiča (prípadne inej oprávnenej osoby) s dieťaťom, striedavá osobná starostlivosť, stretnutia sa s dieťaťom po dohode rodičov,
- cesta dieťaťa a jeho sprevádzajúcej osoby za rodičom alebo osobou, ktorá má právo styku s dieťaťom,
- zabezpečovanie a presúvanie sa do zariadení sociálnych služieb a sociálnej pomoci,
- zdravotnú vychádzku do vzdialenosti 1km od bydliska seniorov nad 65 rokov, ŤZP osoby na vozíčku, osoby, ktorej zdravotný stav alebo zdravotná kontraindikácia neumožňuje vykonanie testu, osoby, ktorej bolo diagnostikované stredne ťažké alebo ťažké mentálne postihnutie alebo osoby so závažnou poruchou autistického spektra. Vychádzku vykonáva táto osoba samostatne alebo s členom spoločnej domácnosti,
- za účelom dostavenia sa pred orgán činný v trestnom konaní,
- na súdne pojednávanie,
- cesta osoby s dieťaťom do šiestich rokov do vzdialenosti 1km od bydliska,
- pobyt v prírode vrátane individuálneho športu v rámci okresu.

Zdroj: TASR, Ministerstvo zdravotníctva SR

oznamy,
spomienky

Spomienka

„Zhasla už svieca jeho života, utíchlo srdce, zmlkol jeho hlas, Pán si ho povolal a on opustil nás.“

Dňa **15. 2. 2021** si pripomíname 5. výročie smrti nášho milovaného manžela, otca, svokra, starého a prastarého otca **Stanislava Labuda**, ktorý nás vo veku 71. rokov navždy opustil. S láskou a vďakou si na neho v modlitbách spomínajú **manželka, dcéra s manželom, vnuk Patko s priateľkou, vnuk Erik s manželkou a pravnúčik Samko**

Oznam

Slovenský zväz telesne postihnutých v Banskej Štiavnici oznamuje svojim členom, že z dôvodu zhoršenej situácie epidémie koronavírusu úradné hodiny v kancelárii sú zrušené až do odvolania.

Zároveň oznamujeme členom, že RC SZTP plánuje v roku 2021 cez Ministerstvo kultúry SR realizovať projekt – vydanie zbierky básnickej a prozaickej tvorby členov SZTP. Kto by mal záujem zverejniť svoje dielo v pripravovanej zbierke, prosíme zaslať materiály emailom aj s uvedením autora (adresy a kontaktu) na adresu zosztp@gmail.com alebo mestykov@oznam.sk alebo poštou priamo na adresu: RC SZTP, Ševčenkova 19, Bratislava, 851 01 **do 19. 2. 2021**. Informácie o pripravovaných aktivitách si môžete pozrieť aj na stránke <http://www.sovicky.sk/sztp-banska-stiavnica>

Výbor ZO SZTP Banská Štiavnica

Oznam

Vážení zákazníci, radi by sme Vám chceli oznámiť, že parkovanie pred našou predajňou COOP Jednota Žarnovica, s. d., na Mládežníckej ulici „pod plavárňou“ je opätovne obnovené. Pozývame Vás na pohodlný nákup! **Alena Šipikalová, vedúca útvaru OP, COOP Jednota, ZC, s. d.**

Zo zbierok

Slovenského banského múzea

V minulom roku (2020) sme si v našom múzeu pripomenuli 120 rokov od začiatku organizovaného múzejníctva v Banskej Štiavnici, ktoré sa spája so vznikom Mestského múzea (otvoreného 1. júla 1900).

Múzeum – to sú najmä zbierkové predmety. Jeho zamestnanci ich zbierajú, ošetrujú, chránia, spracovávajú a prezentujú verejnosti. V súčasnosti je takýchto predmetov v našej zbierke približne 100 tisíc kusov.

Podujatím, ktoré v minulom roku predstavilo malú časť z práce múzejníkov širokej verejnosti, bola výstava Z najnovších akvizícií múzea. Prezentovala viaceré cenné zbierkové predmety získané počas rokov 2010 až 2019.

V roku 2021 sa k téme vraciame. Čitateľom Štiavnických novín radi predstavíme vybrané zaujímavé predmety z našej veľkej a hodnotnej zbierky.

Daniel Harvan

Pod Sitnom

Pred Sitnom hlavu skláňam
praotcovia viery, vidím kopec celý.

Pod nohami naše chodníky
hviezdy čo svetia naň z pýchy.

Noci čo strážia kamenie
zrak pred krásou nezadrieme.

Jedle čo vietor rozfúka
slová, čo Sitno vtiahne od slnka.

Aj majstri tu postoja
modlitby padnú na križ kostola.

Veď obdiv vôkol nazerá
slzy, čo padnú do jazera.

Je krásne vôkol toho žiť
z nás Sitnianskych rytierov prebudiť.

Sitno si obraz v úzase
česť rytierov ťa opáše.

Sitno je kopec v pohorí
pod ním kto zastane máva sny.

Zo zeme napi sa moje hrdlo
hviezdy chráňte zem aj Počúvadlo.

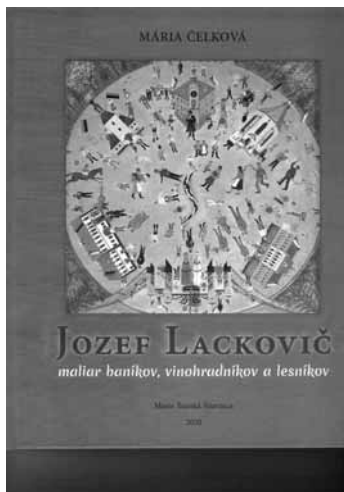
Daniel Híc (Dolnícký)

Slovo má...

Mgr. Mária Čelková

Koncom minulého roku vydalo Mesto Banská Štiavnica publikáciu Jozef Lackovič, maliar baníkov, vinohradníkov a lesníkov, ktorej ste autorkou. Patríte k uznávaným historikom umenia na Slovensku, pričom celý svoj doterajší život ste sa venovali hlavne Banskej Štiavnici, najprv ako vedúca odd. histórie na Starom zámku od 1. 7. 1974 do 30. 10. 1986, následne ako vedúca odd. Galérie Jozefa Kollára od 1. 11. 1986 do 30. 11. 2009.

V prvom rade, bol by som rád, keby ste našich čitateľov oboznámili, kto bol Ing. Jozef Lackovič a kde si môžu záujemcovia túto publikáciu kúpiť?

„Náš otec a starý otec bol profesiou lesnícky a poľnohospodársky inžinier, rodák zo Svätého Jura pri Bratislave (podrobný životopis si čitatelia prečítajú v monografii), ktorý od 1. 2. 1955 do 30. 6. 1984 pôsobil ako lesnícky pedagóg na Strednej lesníckej škole v Banskej Štiavnici, kde vyučoval maturitné predmety: pestovanie lesov a technické kreslenie. Štiavničanom i početným turistom bol známy aj ako insitný maliar, kaviarský šachista v hoteli Grand, človek spoločenský, láskavý, ľudský, vtipný, optimistický a originálny. V našom meste prežil najdôležitejšiu etapu svojho profesionálneho i umeleckého života. Myšlienku napísať knihu o ňom mi podsunuli manžel Miki i syn Miki jr., koronakríza v minulom roku nás všetkých na dlhé obdobie uväznila doma a prinútila zmeniť naše návyky. Som im obidvom, aj za pomoc rodiny veľmi vďačná, otec si to zaslúžil. Vzorom pre napísanie knihy, inšpiráciou a akousi metodikou mi bola kniha Ing. Vladimíra Protopopova, ktorý už predtým napísal pozoruhodnú knihu o svojom otcovi – uznávanom fotografovi Sergejovi

Mgr. Mária Čelková FOTO MGR. JÁN PETRÍK

Protopopovi, ktorý urobil pre propagáciu Banskej Štiavnice veľmi veľa. Veľkú pomoc a porozumenie som našla u pani primátorky Mgr. Nadeždy Babiakovej, ktorá podporila vydanie knihy, ako aj u autorky projektu na MK SR (s finančnou podporou) Mgr. Henriety Godovej. Súčasná pandémia neumožňuje verejnú prezentáciu knihy, ale verím, že sa tak stane v čase, keď to bude bezpečné a možné. Na besede si o otcovom živote a insitnej tvorbe so spoluautormi publikácie povieme viac. V rámci projektu časť knihy je možné ju predávať, záujemcovia si ju budú môcť zakúpiť v IC v Berggerichte ako aj v kníhkupectve pani Drbohlavovej, Diela a dielka rodiny Ladzianskych, v predajni Trotuár.“

Ste autorkou aj spoluautorkou aj ďalších publikácií, ako aj viacerých štúdií, môžete ich charakterizovať?

„V začiatkoch môjho pôsobenia v Slovenskom banskom múzeu, vzhľadom na zaradenie na odd. histórie v objekte Starého zámku, kde som hlavne spreádzala návštevníkov, ale aj stahovala knižnice do Kammerhofu, som sa venovala problematike umeleckého remesla a cechom v Banskej Štiavnici. Výsledkom boli výstavy, expozície a publikácie „Z dejín meďovníckarskeho a voskárskarskeho remesla v Banskej Štiavnici“ a „Z dejín kovospracujúcich remesiel“. Prirodzene, už z názvu či histórie nášho múzea vyplýva jeho zameranie na dejiny baníctva, čo platí dodnes. Tak pre mňa ako historičku umenia, to bolo profesionálne banícke umenie, spočiatku štúdie a výstavy vychádzajúce z bohatého zbierkového fondu múzea, neskôr terénne výskumy na Slovensku, príprava aj medzinárodných seminárov či účasť na nich v zahraničí, najmä v baníckych regiónoch Maďarska, Rakúska... a popri tom samozrejme aj žiadané výstavy umelcov Banskej Štiavnice: Jozefa Kollára, Ed-

munda Gwerka, Jaroslava Augustu, Jozefa V. Pituka, sochárov Vojtecha Remeňa, Antona Čuteka a mnohých ďalších. Na nich som spolupracovala s tímom kolegov v galérii a múzeu. Prakticky každý rok som pripravila a realizovala v spolupráci s kolegami múzea a neskôr galérie 2 či 3 výstavy ročne. V neposlednom rade aj výstavy môjho otca Ing. Jozefa Lackoviča – insitného maliara. Z tejto činnosti vyplynula aj moja dlhoročná publikačná činnosť, najskôr do Zborníka SBM, neskôr aj do ďalších odborných časopisov a zborníkov múzeí, aj zahraničných, doposiaľ som napísala 5 kníh a sumár publikačnej činnosti (príspevkov, štúdií, katalógov, kníh) tvorí 445 položiek. V ŠN by bolo rozsiahle opísať moju pracovnú činnosť historičky umenia za 36 rokov. Zostala som verná mestu i múzeu po celý profesionálny život. Zároveň som bola celé roky dostatočne zvedavá a usilovná, práca bola na prvom mieste, snažila som sa spracovávať jedinečné umelecké dedičstvo Banskej Štiavnice, či už to boli cisárske návštevy panovníckeho rodu Habsburgovcov, osobnosť viedenského maliara Antona Schmidta (1713- 1773) a jeho doposiaľ najrozsiahlejšia kolekcia obrazov v zbierke múzea na Slovensku, portréty hlavných komorských grófov, unikátna kolekcia 211 streleckých terčov, druhá najrozsiahlejšia u nás, epigrafické banícke pamiatky v banských regiónoch, epitafy a náhrobníky štiavnických kráľov a mešťanov a mnoho ďalších pamiatok na slávnú históriu mesta. Moju bibliografiu záslužne uverejnil Mgr. M. Lacko, PhD., v zborníku Montánnej histórie č. 3, 2010, s. 282-299 (Ročenka o dejinách baníctva a hutníctva), kde si ju môžu čitatelia ŠN prečítať. Publikácia je dostupná aj v knižnici múzea.“

(Pokračovanie nabudúce)
Za rozhovor poďakoval

Michal Kríž

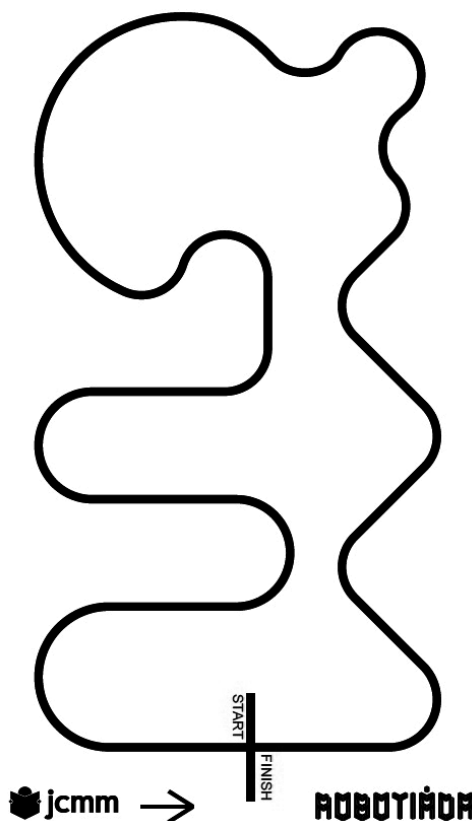
Robotiáda

V sobotu dňa 6. 2. 2021 sa uskutočnil ďalší ročník jednej z najväčších robotických súťaží pre žiakov základných a stredných škôl v krajinách ČR a SR – Robotiáda.

Tento rok prebehol online, bez priamej účasti súťažiacich v Brne. Okrem tímov zo Slovenska a Čiech súťažili aj tímy z Ukrajiny, Poľska, Maďarska a Nemecka. Disciplíny boli klasické – Čiara, Free Style a Tajná úloha. Ako aj po iné roky, naši žiaci základnej školy a aj strednej odbornej školy súťažili v kategórii Čiara, kde má robot prejsť čo najrýchlejšie po vopred danej dráhe (čiara na bielom podklade). Všetko sa prenášalo online, kde sa pomocou video hovorov pripájali jednotlivé tímy, priamo sa prenášal obraz a zvuk z celého priebehu jazdy robota, a rozhodcovia v Brne merali prejdenný čas. Sme veľmi radi, že sa našim žiakom darilo. V kategórii ZŠ sa

naši deviataci Filip a Nicolas umiestnili na vynikajúcom 2. mieste. V kategórii SŠ sme mali dva tímy, kde sa Daniel umiestnil na výbornom 4. mieste a Matej na peknom 14. mieste. Všetkým zúčastneným žiakom a študentom srdečne gratulujeme a ďakujeme za výbornú reprezentáciu nášho mesta a našich škôl.

Dovoľte mi pri tejto príležitosti napísať aj pár myšlienok na tému vzdelávania detí a mládeže. Školy tu nie sú na to, aby vymýšľali, písali a súperili o projekty z fondov EÚ a grantov. Hlavnou úlohou je vzdelávanie, výchova, pozitívne formovanie našich detí, žiakov a študentov. Každé dieťa má mať právo na kvalitné vzdelanie a nemá byť ukrátené len preto, že jeho škola „nezískala nejaký projekt“ a nemá vlast-

né zdroje, aby mohla nakúpiť potrebné vybavenie pre výučbu. Všetky školy by mali dostať potrebné financie, aby získali, čo je potrebné a vzdelávali tak, aby malo každé dieťa rovnakú šancu na všetko potrebné v jeho ďalšom štúdiu. Inak nedosiahneme to, o čom sa tu už roky hovorí, ale okrem „fráz“ sa nič nerobí. Nezabúdajme, že ešte pred rokom bol vysoký trend prejsť v blízkej budúcnosti do online vzdelávacieho priestoru. Ako spoločnosť sme na to minuli množstvo potrebných financií, lebo sme poslúchali „expertov“, nie učiteľov. Dnes v tej dobe žijeme a vidíme, že to bola slepá ulička. A ďalej počúvame „expertov“, nie učiteľov ...

Jozef Siska,
Katolícka spojená škola

Vážení lúštitelia!

Výherné poukážky na konzumáciu v hodnote 10eur v pizzerii, reštaurácii Sv. Barborka, A. Kmeťa 2, Banská Štiavnica si výherca môže vyzdvihnúť v redakcii ŠN. Správne znenie krížovky z č. 3/2021: „Za bohatstvom je vždy starosť a rastie túžba mať ho stále viac.“ Výhercom sa stáva **Oľga Rákayová, B. Štiavnica**. Srdečne blahozeláme! Tento týždeň hráte o poukážku na konzumáciu v hodnote 10€ (2 x 5€) v pizzerii, reštaurácii Sv. Barborka, A. Kmeťa 2, Banská Štiavnica. Vašou úlohou je správne vylúštiť krížovku a zaslať ju spolu s kupónom do redakcie ŠN v termíne **do 22. 02. 2021**.

V tajničke sa ukrýva výrok H. Kellera: „Žiadny pesimista neobjavil tajomstvo hviezd... (dokončenie v tajničke).

A., Začiatok tajničky, sodík,
B., Mesto v Chorvátsku, kanadský spevák, priateľ Loleka,
C., Druh keksu, plnka, citoslovce pohrozenia, predložka 2. pád,
D., Zn. uránu, iniciálky Kolníkovvej, povedz urážku, vinič, Krajský národný výbor,

E., Ruský súhlas, cudzie muž. meno, veľká revolúcia v Rusku, podnik,
F., Slovenská pošta, **4. časť tajničky**, babylonská bohyňa Zeme,
G., Úder v boxe, otlkol, hroby, chyba,
H., Eman, ťažko pracuje, časť notového zápisu, lit.-dramatický odbor, citoslovce výsmechu,
I., Diera v Zemi, hŕba, meno Mareša, ozn. áut Zambie a Talianska,
J., Pohla, kráľovná kvetov, cudzie muž. meno, výrobok včiel,
K., Realitná kancelária, **koniec tajničky**, pištoľ, Samuel,
L., 3. časť tajničky, masťná zemi-na.

1., Nová scéna, **5. časť tajničky**, hranie,
2., Druh literatúry, dal do ruky, ozn. áut Komárna,
3., Krém, výsledok normovania, 501 v Ríme,
4., Liliana, spravia, panické vyberanie vkladov,
5., Skratka atmosféra, krovina, strelné zbrane,
6., Krokodíl, žiť po maďarsky, nožiky, kyslík,
7., Španielske žen. meno, vnútri, čierne zlato, iniciálky Brychtovej,

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
A														
B														
C														
D														
E														
F														
G														
H														
I														
J														
K														
L														

8., Spoluhlásky v slove lakam, práca, naša TV,
9., Zvratné zámeno, prenášaj, ozn. áut Zvolena, meno dcéry Dary Rolins,
10., Kraj na Slovensku, slov. spisovateľ, americký herec, televízia,
11., Pani v Španielsku, citoslovce krkania, zn. zubnej pasty, existuješ,
12., Oliver dom., ruský poloostrov, odborná škola, vlastnil,
13., 2. časť tajničky,
14., Vedro pri studni, popevok,

modla.

Pomôcky: Run, Inéz, kuše, Roy, Lee, Leoš, Krym, Joel, Split, él.

Pozn. aut.: Interpunkčné znamienka sa neberú do úvahy!

Pripravuje: Anna Rihová

Zuzana Denková: Banícke uniformy

Prezentácia knižnej publikácie.

Vydavateľ: o.z. Iniciatíva za živé mesto, Banská Štiavnica, 2020, prvé vydanie

Autorka: Zuzana Denková

Autori fotografií: Lubomír Lužina, Katarína Patschová, Beata Babiaková, Dušan Vandrášik, Filip Glocko, Karol Tományi, Dušan Mešároš, Michaela Redlingerová, Júlia Ferleťáková.

Redakčné úpravy: Silvia Herianová

Preklady: Silvia Herianová

Obálka a grafická úprava: Šimon Chovan

Náklad: 500 ks

Počet strán: 280

Tlač: Róbert Jurových– Nikara, M.

R. Štefánika 25, 963 01 Krupina

ISBN: 978-80-973825-0-6

Publikácia bola vydaná v spolupráci so Slovenským banským múzeom v Banskej Štiavnici.

Vydanie publikácie bolo podporené z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia. Publikácia reprezentuje výlučne názor autora a fond nezodpovedá za obsah publikácie.

<https://youtu.be/2oGInmbeekk>

Publikácia vznikla v autorskej koncepcii Zuzany Denkovej, zaplňa biele miesto v poznaní rozmanitosti kultúrne – historických hodnôt Banskej Štiavnice. Autorka komplexne spracovala doposiaľ nepovšimnutú tému odievania baníkov, zhrňa a prezentuje výsledky dlhodobého odborného výskumu. Banícky odev analyzuje a hodnotí v časovom horizonte od stredoveku po súčasnosť. V bohatej obrazovej časti knihy sú publikované nielen viaceré predmety zo zbierkových fondov a archívov, ale aj vizuálne rekonštrukcie základných typov baníckych uniforiem. V publikácii sú postupne predstavené základné súčasti baníckeho odevu. V úvode každej kapitoly je pohľad na ich vývoj vo svetle ikonografických i písomných prameňov. Predstavené sú základné legislatívne úpravy, ktoré zásadne ovplyvnili výzor uniforiem v tom ktorom časovom období a často kopírovali zmeny štátoprávneho usporiadania. Základnou výskumnou vzorkou boli uniformy v zbierke Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici, celoslovenskej múzejnej inštitúcii venujúcej sa dokumentácii baníctva v rôznych banských lokalitách Slovenska. Výskumná vzorka bola rozšírená aj o súčiastky uniforiem uchovávané v ďalších múzeách, napríklad v Baníckom múzeu v Rožňave, Gemersko-malohontskom múzeu v Rimavskej Sobote, Liptovskom múzeu v Ružomberku, v Stredoslovenskom múzeu v Banskej Bystrici, Slovenskom technickom múzeu v Košiciach a tiež v majetku súkromných zberateľov. Publikácia je uvedená v slovenskom jazyku, zhrnutie tematických blo-

sovom horizonte od stredoveku po súčasnosť. V bohatej obrazovej časti knihy sú publikované nielen viaceré predmety zo zbierkových fondov a archívov, ale aj vizuálne rekonštrukcie základných typov baníckych uniforiem.

V publikácii sú postupne predstavené základné súčasti baníckeho odevu. V úvode každej kapitoly je pohľad na ich vývoj vo svetle iko-

nografických i písomných prameňov. Predstavené sú základné legislatívne úpravy, ktoré zásadne ovplyvnili výzor uniforiem v tom ktorom časovom období a často kopírovali zmeny štátoprávneho usporiadania. Základnou výskumnou vzorkou boli uniformy v zbierke Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici, celoslovenskej múzejnej inštitúcii venujúcej sa dokumentácii baníctva v rôznych banských lokalitách Slovenska. Výskumná vzorka bola rozšírená aj o súčiastky uniforiem uchovávané v ďalších múzeách, napríklad v Baníckom múzeu v Rožňave, Gemersko-malohontskom múzeu v Rimavskej Sobote, Liptovskom múzeu v Ružomberku, v Stredoslovenskom múzeu v Banskej Bystrici, Slovenskom technickom múzeu v Košiciach a tiež v majetku súkromných zberateľov.

Publikácia je uvedená v slovenskom jazyku, zhrnutie tematických blo-

kov knihy je uvedené aj v anglickom preklade. Ilustrácie sú popísané v slovenskom i anglickom jazyku.

Výber z obsahovej štruktúry knihy
Úvod

Pramene výskumu odievania baníkov

Prehľad základných legislatívnych usmernení

Výrobcovia uniforiem

Výrobcovia gombíkov na baníckych uniformách

Analýza kolekcie baníckych sák

Miner's coats – Summary

Analýza kolekcie baníckych čiapok

Miner's hats – Summary

Banícke ošliadre

Miner's aprons – Summary

Banícke fokoše

Miner's axes – Summary

Ďalšie súčasti uniformy banských úradníkov

Šable

Plášte

Fraky

Ostatné časti baníckej uniformy

Vizuálne rekonštrukcie základných typov baníckych uniforiem podľa ikonografických prameňov.

Knihy Banícke uniformy v cene 5eur bude dostupná v Informačnom centre na Námestí sv. Trojice č. 6, Banská Štiavnica a na predajných miestach expozícií Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici. V prípade záujmu knihu zasielame aj poštou, kontaktujte nás prostredníctvom iniciativazazivemesto@gmail.com.

Foto: Lubo Lužina

Iveta Chovanová

Kontakt

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom, Cyrila a Metoda 357/23, 965 01 Žiar nad Hronom tel.:045/6724967

Elektronická podateľňa

<http://www.ruvzzh.sk>,

e-mail: zh.ruvzzh@uvzs.rsk

Zdroj: RÚVZZH

Oznam

Upozorňujeme našich prispievateľov, že príjem príspevkov a inzercie do najbližšieho čísla ŠN je **v pondelok do 14:00 hod.** Ďakujeme za porozumenie!

red.

Úvaha po štyridsiatich rokoch...

...alebo dodatočná pocta novinárom a šéfredaktorovi Leopoldovi Podstupkovi.

Je nanajvýš odvážne v dnešnej dobe sa zamýšľať, nieto porovnávať alebo hodnotiť dobu pred 40. rokmi a vracať sa do obdobia 80. rokov minulého stor.. Staroslávne banícke mesto Banská Štiavnica v tom čase žilo s viac ako 3000 pracovními príležitosťami, hufom žiakov, učňov a študentov 3 stredných škôl. Žilo alebo zdržiavalo sa v ňom až do 15000 obyvateľov a robotníčok, robotníkov dochádzajúcich z okolia. Mesto vyrástlo v 13. stor., ale v 20. stor. pomaly chátralo a začalo hľadať

možnosti, ako zmeniť svoju zvrásnenú tvár. V 60. rokoch prišlo o štatút okresného mesta a zmenou dopravnej trasy stratilo svoju dávnu prioritu na trase medzi Krakovom a Budapešťou. Okres Žiar nad Hronom budoval to, čo potreboval sám, a tak staré banské mestá v jeho okolí, Kremnica a Banská Štiavnica, zostali len ako stareny, sediace na lavičke v dome dôchodcov.

Dnes, s odstupom času a v kontrastnej súčasnosti diania, ktorému predchádzalo svojské obdobie po zmene spoločenského zriadenia, musíme konštatovať, že všetky zmeny v r. 1948, 1956, počas normalizácie v 70. rokoch a zmenách

po r. 1989 priniesli mestu len degradáciu a postupný úpadok. Dnes sa mesto hrdí, že je turistickým centrom. Žiaľ, iba jednoduchého turizmu, tradičné Rudné bane boli uzavreté, výrobné závody ako Pleta, hutnícka výroba a spracovanie dreva či magnezitka v neďalekej Banskej Belej boli zavreté, ich majetok rozpredaný a rozkradnutý. Z mesta sa prakticky stala hladová dolina bez kvalitnej zdravotníckej starostlivosti a tento úpadok sa prejavil aj na povestných stredných školách... Po takomto úvode je takmer neprijateľné, až scestné uvažovať o období 80. rokov, keď sa o tomto meste začalo uvažovať trochu inak. **11.str.**

Úvaha po štyridsiatich rokoch...

Š10.str. Na pôde redakcie Nové slovo, týždenníka pre politiku, hospodárstvo a kultúru, ktorý mal neskôr aj kultúrnu prílohu s názvom Nedeľa, vznikla aktivita, ktorá dostala pomenovanie Záchrana pokladu. Musíme konštatovať, že to bolo obdobie, keď každá spoločenská a záujmová skupina od včelárov, šachistov, modelárov, žien až po orgány KSS mali svoje periodiká, kde sa mimo povinnej ideológie pertraktovali rôzne aktuálne témy, ale aj informácie z domáceho i zahraničného prostredia. Nové slovo sa okrem svojich straníckych, resp. skôr spoločenských úloh zaoberalo aj aktuálnymi témami rezonujúcimi v postupne sa meniacej spoločnosti. Ak sa redakcia takéhoto stranického týždenníka začala zaujímať o mestskú pamiatkovú rezerváciu a vytvárať atmosféru spoločenského tlaku na jej obnovu, malo to ohlas aj v iných historických mestách na Slovensku. Akcia Záchrana pokladu, ktorým bola mestská pamiatková rezervácia Banská Štiavnica, sa postupne rozbehla aj na základe uznesení, ktoré prijala vláda SSR a ktoré bolo treba uplatniť v praxi. Vždy a všade sú však najprv domáci, potom okresní, krajší a centrálni oponenti, závistlivci a nepravníci... Treba konštatovať, že kapacity a spôsob centrálne riadeného štátneho monopolu výrobných, stavebných a reštaurátorských kapacít neoplývali vždy náležitou aktivitou a ochotou, tobôž nie kreativitou... Vznikol riadiaci fenomén – Útvar splnomocnenca vlády SSR pre mestské pamiatkové rezervácie – a mesačne zvolávané kontrolné dni. Jeden z redaktorov Nového slova, spisovateľ a novinár Ľuboš Jurík o takomto kontrolnom dni v Banskej Štiavnici uverejnil úryvok z pripravovaného literárneho diela. Vystupoval som v ňom pod svojim skutočným menom. Ľ. Jurík spísal úvahy súdruhov zastupujúcich jednotlivé podniky, ale aj môj uštipačný komentár k nim. Doslova zahrnelo a súdruhovia spozorneli. Text si prečítal dokonca aj vtedajší minister kultúry Miroslav Válek a o všetkom bol informovaný aj vtedajší predseda vlády Peter Colotka. Nič sa však nestalo, najviac musel vysvetľovať splnomocnenec vlády pre mestské pamiatkové rezervácie. Ľubošovi Juríkovi neskôr vyšla kniha s názvom Novinári. Tam som bol Michal

lom Augustom, aj text bol takmer rovnaký, ale protipólom rozprávania o kontrolnom dni v Banskej Štiavnici sa stalo rozprávanie o ekologickej katastrofe v jednom petrochemickom podniku na Horehroní. Environmentálne otázky sa stali módne a aktuálne. Spoločnosť si začala výrazne uvedomovať, že dymiace komíny a štiplavý dym a pach chemikálií nie sú symbolom rozvoja, ale ničenia krajiny a jej životného prostredia s dopadom na zdravie obyvateľstva.

Zabudli sme, že baníctvo a hutníctvo na Slovensku sa okrem priorít v banskej a ťažobnej technike zaoberalo aj otázkami chorôb z povolania. Ako kuriozitu treba uviesť, že vďaka banským bratstvám mali baníci v tomto meste už v 13. stor. „*xenodochium et hospitalis*“, teda starobinec a špitál!

Obnova a revitalizácia mesta, klenotu slovenskej histórie, sa začala rôznymi peripetiami. Redakcia Nového slova o tom pravidelne prinášala informácie širokej verejnosti, ale pridali sa k nej aj iné periodiká. V Novom slove bola 14. februára roku 1980 uverejnená na titulnej strane čierno-biela kresba štetcom so sprievodným textom: „*Banská Štiavnica, bohatstvo jej kultúrneho odkazu, obnova historických pamiatok, tradície vedy, školstva i baníctva, a samozrejme, pulz súčasného života v tomto meste – to všetko sme si všimli počas celého roku v našich článkoch. Po roku sa opäť vrátili reportéri NS do Štiavnice. Ich správu prinášame na 3. str. Reprodukujeme prácu štiavnického výtvarníka Milana Augustína s názvom: Na konci Trojičného námestia.*“

Aké Trojičné námestie! To je Námestie slobody, konštatovali súdruhovia v Žiari nad Hronom a zase ten Augustín! Vybrali sa za vtedajším predsedom MsNV Jánom Petríkom do Štiavnice a ten s úsmevom konštatoval: „*Čo robia súdruhovia v Bratislave, je isto dobré a správne a majú to isto dobre premyslené. Čo ešte k tomu dodať? Na námestí už 2 stor. stojí súsosie sv. Trojice a nikto tu inak ani nepovie, ako je to tam napísané. Urobil reklamu mestu a zodpovednosť aj tak nesie šéfredaktor Nového slova.*“ Súdruhovia následne išli až za ministrom kultúry a tam dostali ozaj „*világoš*“. „*Ja verím redakcii Nového slova, a takto uvážuje aj predseda vlády, robia dobrú prácu a ak vám prekáža ten Augustín, musím sa aj zaňho postaviť... Ale ak chcete, navštív-*

te šéfredaktora Nového slova a žiadajte od neho vysvetlenie.“

Prešlo ďalších pár rokov a na titulnej strane prílohy Nového slova Nedeľa vyšla ďalšia moja kresba s textom: „*Banská Štiavnica, milovaná, blízka srdcu nášho redakčného kolektívu, sa pomaly vracia do svojej plnej krásy. Venujú jej pozornosť okresní i miestni funkcionári, svoje schopnosti tu uplatňujú pamiatkari, no je to aj mesto, ktoré je aj inšpiráciou pre spisovateľov, rovnako ako aj pre výtvarníkov. Jedným z nich je štiavnický rodák Milan Augustín. Na snímke reprodukuje jeho temperu s názvom: Radnica.*“

Čitateľ isto postrehne ten zmierlivý a všetkých chváliaci tón, ale pritom s ukážkou mojej vtedajšej maliarskej a kresliacej tvorby. Na mojom príklade možno spoločne s Ľubošom Juríkom a viacerými mladými redaktormi Nového slova konštatovať, že všetky tieto eskapády dokázala redakcia ustáť len za bezvýhradnej podpory jej vtedajšieho šéfredaktora Leopolda Podstupku. Svojím morálnym, spoločenským, ako aj odborným kreditom vysoko prevyšoval vtedajších „*strane oddaných*“ novinárov a boli o tom presvedčení aj múdri a rozhladení predstavitelia vládnych a straníckych orgánov.

Nie je možné porovnávať 80. roky minulého stor. s dnešným doslova hektickým spoločenským dňom. Je to doslova scestná úvaha, bola to úplne iná historická doba, gradujúca v období vrcholu studenej vojny, tlaku predstaviteľov k rozpadu sa blížiacieho Sovietskeho zväzu, aj postupných zmien v celom spektre našej spoločnosti. Bol som vždy neustraniteľom a dodnes nepatrím k nijakému politickému „*vierovyznaniu*“. Ani si neviete predstaviť, ako rád by som sa dozvedel, ako by súčasné dianie zhodnotil Leopold Podstupka, ako by sa zachoval k oddaným členom strany, ktorí vychovali za peniaze spoločnosti svojich potomkov a nasledovníkov, a tí svojou politickou krátkozrakosťou, neinformovanosťou a hľadaním politických a ekonomických výhod doslova „*rozkeťasili*“ a rozpredali túto krajinu, jej hmotný i nehmotný majetok, ale najmä znevážili dávneho ducha slobody a odhodlania, ktorý stáročia pomáhal prežitiu príslušníkom nášho národa jeho nie vždy priamočiarou cestou naprieč stáročiami.

Milan Augustín

Hľadajú si domov...

Občianske združenie Murko, Kakalík a Miška je združenie, ktorého snahou je zvyšovanie povedomia o ochrane a právach zvierat. Naším hlavným zámerom je však záchrana voľne sa pohybujúcich zvierat, hlavne mačiek. Cieľom je zabezpečiť domov pre opustené a týrané zvieratá a zabezpečenie veterinárnej starostlivosti. Kto by chcel mať doma zvieracieho miláčika, nech neváha a kontaktuje naše občianske združenie.

Blížšie info k adopcii na: www.ozmurko.sk, na Fb stránke: Občianske združenie Murko, Kakalík a Miška, kontakt: 0910 903 947. Ak chcete naše OZ podporiť 2%, môžete tak urobiť osobne, prípadne elektronicky na: <https://pfseform.financnasprava.sk/Formulare/eFormVzor/DP/form.414.html>

Labky vám budú zato vďačné!

OZ Murko

Rúška

Rúška pomáhajú zabrániť šíreniu vírusu z osoby s rúskom na ostatných. Samotné rúška nechránia pred ochorením COVID-19 a okrem nich treba zachovávať fyzický odstup a hygienu rúk. Postupujte podľa pokynov miestneho úradu verejného zdravotníctva.

Zdroj: <https://www.health.gov.sk>

INTERCIA

služby

■ Hľadám opatrovateľku s možnosťou ubytovania, tel. č.: 0904 524 467

inzercia

■ Kúpim starý drevený betlehem, figúrky z betlehemu, staré vianočné ozdoby, baňu alebo figúrky vo fľaši, tel. č.: 0907 710 630

■ Výkup parožia, tel. č. 0904 834 937

ARBORISTIKA

Komplexná starostlivosť o stromy

- Rez a ošetrovanie stromov
- Výrub stromov
- Odvoz drevnej hmoty

tel: 0904 842 323
www.citytrees.sk

Sociálna – Senior
prepravná služba Banská Štiavnica
Pre seniorov a návštevníkov
nemocnice. Pre seniorov a ZŤP.
Pre ZŤP na invalidnom vozíku
0948 460 700
Pracovná doba:
Pondelok – Piatok 6:30 – 17:00

VALENTÍNSKE ZDOBENÉ MEDOVNÍČKY
NA PREDAJ PRIAMO U NÁS

VIKENDOVÉ
MIXY ZÁKUSKOV
NA OBJEDNÁVKU

CUKRKADEL PATISSERIE
Námestie Sv. Trojice 23
BANSKÁ ŠTIAVNICA
info@cukrkandel.sk
TEL.: 0948 186 914

V súvislosti s nariadením objednávateľa Banskobystrického samosprávneho kraja bude zavedený dňom

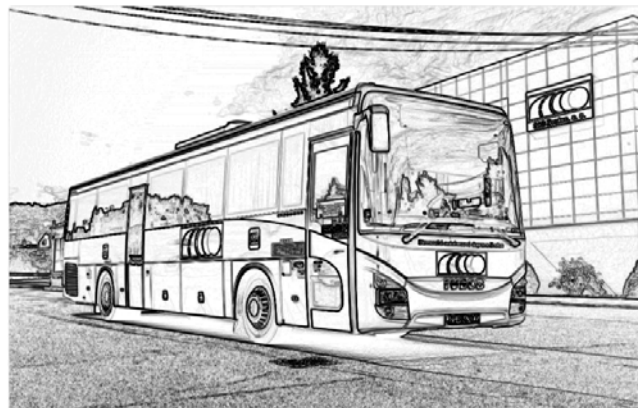
8. 2. 2021 (pondelok)

režim premávania

„ŠKOLSKÉ PRÁZDNINY + VYBRANÉ ŠKOLSKÉ SPOJE“

na zabezpečenie dochádzky 1. až 5. ročníka základných škôl a posledného ročníka stredných škôl a odborných učilíšť v Banskobystrickom kraji.

Nariadenie BBSK je platné do odvolania.

Cestovať však bude možné vo vozidle iba s použitím ochranného rúška, šatky alebo inej vhodnej alternatívy.

Podporte registrovaný integračný podnik.

Zostaňte kludne doma,

JEDLO PRÍDE K VÁM

- Nemusíte chodiť nakupovať, neriskujete tým nakazenie.
- Ušetríte za energiu na prípravu jedla
- Podporíte aj nás, ...sme v tom spoločne. ďakujeme.

LOCKDOWN MENU

aj večere

Objednávajte OBEDY do 9:00
VEČERE do 14:00

hotel_kerling

0949 00 59 59

Pri odbere 5 a viac dovoz zadarmo.
Dovoz mimo BS 2 €

NOVINKA

Info o ponuke a sortimente

DOVEZIEME AJ BALENÉ NÁPOJE A POCHUTINY

Potraviny
pod hričom
donášková
služba

DONÁŠKA AŽ K VAŠIM DVERÁM

- POTRAVINY •
- ALKO • NEALKO •
- CIGARETY •

OBJEDNÁVKY
NA TEL. Č.: 045/692 0150

PRÍJEM OBJEDNÁVOK:
PO – PI: 7:00 DO 19:00 HOD.
SO: 7:00 DO 14:00 HOD.
NE: 7:00 DO 12:00 HOD.

POPLATOK ZA DOVOZ V BŠ: 1,- €

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

■ Týždenník Mesta Banská Štiavnica vychádza každý štvrtok, redakčná uzávierka je v pondelok do 14:00 ■ **re-daktor:** Mgr. Michal Kríž ■ **redakčná rada:** Mgr. Nadežda Babiaková, Ing. Ivana Ondrejmišková, Janka Bernáthová, Filip Golian, Ivan Beňo, Mgr. Ingrid Kosmeľová, Miroslava Luptáková, Mgr. Martin Macharik, JUDr. Gejza Volf ■ **jazyková úprava:** Katarína Kissová ■ **sadzba a dizajn:** Mgr. Mária Sisková ■ **adresa redakcie:** Mestský úrad Banská Štiavnica, oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie, Kammerhofská 1, Banská Štiavnica, tel.: 045 6949652, 0918 688 850, **e-mail:** michal.kriz@banskastiavnica.sk. Reg.č. SKP 27. Podávanie nov. zas. povolené OZ SsRP B.Bystrica č.j. 1167/94-PTP zo dňa 6.4.1994 ■ **vydavateľ:** Mesto Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, 969 24 Banská Štiavnica, IČO 00 320 501 ■ **evidenčné číslo:** EV 4429/11 ■ **ISSN** 1337-8023 ■ **tlač:** Nikara, Krupina ■ **redakcia si vyhradzuje právo redakčného krátenia a úpravy rukopisov!** Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Akékoľvek preberanie, rozmnožovanie a ďalšie rozširovanie článkov, ich častí, výtvarných riešení a reklám bez predchádzajúceho písomného súhlasu redakcie je podľa Autorského zákona zakázané. Obsah článkov nemusí byť vždy totožný s názorom redakcie.

© Redakcia Štiavnických novín

05